



26/90

Maalausta suorittaneen yrityksen työntekijä hukkui pudottuaan veteen rakenteilla olleen autolautan ajosillalta

työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)

1. Tapahtuman kuvaus

Työtapaturma sattui maalausta alaurakkana suorittaneen yrityksen työntekijälle. Maalari K.K kertoi työskennelleensä rakenteilla olleen aluksen autokannen avoimen keulaluukun toisella sivulla, sisältä päin katsottuna oikealla. Yhtäkkiä hän oli nähnyt haalaripukuisen miehen jalkojen ja toisen kyljen vilahtavan pää edellä keulaluukun vasemmalta sivulta mereen, johon siitä kohdasta oli noin parin metrin pudotus. K.K oli ylhäällä luukun reunalla, eikä päässyt itse heti alas. Hän huusi autokannella olleille muille työntekijöille tapauksesta. Maalausliikkeen työntekijöihin kuulunut L.L oli heti saapunut paikalle ja nähnyt putoamiskohdan alapuolella miehen (N.N) kelluvan tajuttoman oloisena veden pinnalla, kasvot alaspäin. L.L oli ollut aikeissa hypätä veteen, mutta koska portaita tai muita apuvälineitä ei ollut käytettävissä ja koska vesi oli erittäin kylmää (tapahtuma-aika myöhään syksyllä), ei L.L hypännyt. Parissa minuutissa haettu pelastusrenkas (M.M) oli heitetty veteen, mutta N.N oli ollut juuri vajoamassa pinnan alle.

Soutuvene oli saatu paikalle L.L:n toimesta aluksen toiselta puolelta noin 5 minuutissa. Silloin ei veteen pudonnutta N.N:ää enää näkynyt.

Paikalle hälytetty palolaitoksen sukeltaja löysi N.N:n suunnilleen vajoamiskohdasta n. puoli tuntia putoamisen jälkeen.

Työnjohtaja oli aamulla työtehtävät jaettuaan poistunut alukselta aamupäivän ajaksi toimistotehtäviin. Työnjohtajan ollessa poissa yksi työntekijöistä toimi työkohteessa etumiehenä.

N.N oli ollut levittämässä jo maalatun ajosillan päälle suojapeitettä. Maalausta oltiin jatkamassa ajosillan alapuolisissa rakenteissa. Ajosillan reunalla ollut irrotettava kaide oli poistettu maalauksen ajaksi (kuvat 1 ja 2).

Korroosionestoa suorittanut yritys

Yritys urakoi mm. maalaustöitä telakoilla, rakennuksilla, teollisuusyrityksissä ja liikenteessä olevilla aluksilla. Keskimääräinen työntekijämäärä oli viime vuosina ollut n. 25 henkilöä. Toimitusjohtajan lisäksi yrityksessä oli kaksi työnjohtajaa. Pääluottamusmies oli valittu, mutta työsuojeluvaltuutettuja ei ollut, kuten ei myöskään työsuojelutoimikuntaa.

Tällä telekalla yritys oli urakoinut vajaat 10 vuotta. Nyt työn kohteena oli aluksen kylkien ja keulaportin maalaus. Työssä oli kahdeksan työntekijää ja työnjohtaja.

2. Työtapaturmaan johtaneita tekijöitä

Suojakaide poistettu

Työntekijöille oli aamulla annettu tehtävä lastausrampin maalauksessa. N.N oli peittämässä ajosillan reunaa suojapeitteillä, koska maalaustyön ajaksi jo maalattu ajosilta oli peitettävä. Ajosillan ulkoreunojen ja alapuolisten osien sekä keulaportin maalaustyö olisi suoritettu henkilönostimen turvakorista käsin (kuva

3). Turvakorin käytön ja suojapeitteiden takia rampin reunassa oleva kaide oli poistettu paikalta. Ennen putoamistaan N.N oli käynyt leikkaamassa suojapeitteestä palan reunan peittämistä varten ja samalla hän oli leikannut suojapeitteeseen reiät kaiteen tolppia varten, jotta kaide olisi maalaustyön jälkeen voitu nostaa paikoilleen. Kaide ei ollut kiinteä, koska se oli poistettava ennen ajosillan ja keulaportin nostoa.

Onnettomuushetkellä N.N oli yksinään rampilla.

Mahdollinen kompastuminen

Ilmeistä on, että N.N kompastui suojapeitettä levittäessään ajosillan reunassa olevaan, n. 30 cm korkeaan, kiinteään teräspalkkiin (kts. kuva 2) ja putosi veteen. Silminnäkijän (K.K) tekemä lyhyt havainto osoittaa, että N.N oli kompastuessaan todennäköisesti selin palkkiin nähden.

N.N on saattanut lyödä päänsä ajosillan tai keulaportin alapuolisiin rakenteisiin. Oikeuslääketieteellisessä ruumiinavauksessa on kuolinsyyksi luokiteltu hukkuminen, mutta päähän kohdistuneita iskuja ei ole siinä täysin poissuljettu (kuva 4). Heti putoamisen jälkeen paikalle tullut L.L luonnehti N.N:ää tajuttoman oloiseksi. N.N ei päästänyt ääntäkään pudotessaan tai veden varassa ollessaan eikä tehnyt esim. uintiliikkeitä.

Pelastustoimenpiteet

Työkohteessa ei ollut pelastusvälineitä ajatellen veden varaan joutumista. Pelastusrenkas saatiin aluksen autokannelta n. parissa minuutissa. Tajuttoman oloinen N.N oli tällöin jo vajoamassa pinnan alle ja kun veneellä n. 5 minuutin kuluttua oltiin paikalla, oli N.N jo näkymättömissä.

N.N:n työkokemus ja -opastus

N.N oli ollut vajaan viikon ko. työnantajan palveluksessa. Tehtävänä oli aluksen kylkien maalaus. Tapaturmapäivä oli sateinen ja työnjohto olikin osoittanut kaikille työntekijöille maalaustyöksi ajosillan ja keulaportin; ne olivat jokseenkin sateelta suojassa.

Työnopastusta ei oltu N.N:lle järjestetty.

Häntä pidettiin ammattitaitoisena ja tottuneena työskentelemään korkealla. Aiemmasta työkokemuksesta tiedettiin hänen olleen peltikattomaalauksia suorittaneessa yrityksessä ja N.N oli maininnut työskennelleensä myös telakalla. N.N oli 20-vuotias.

Työkohde, suojapeitteen levitys, oli osoitettu N.N:lle aamulla. N.N:n on täytynyt olla tietoinen suojakaiteen puuttumisesta, koska hän kävi leikkaamassa suojapeitteeseen reiät kaiteen pystytolppien kohdalle.

3. Vastaavien työtapaturmien estäminen

3.1. Putoamissuojaus, hukkumisvaara

Mikäli putoamissuojaus, kuten kaide, poistetaan, tulee väliaikaisin toimenpitein huolehtia

putoamisen aiheuttaman vaaratekijän poistamisesta.

Työturvallisuuslaissa (28 § 2 mom.) määrätään hukkumisvaarasta seuraavaa:

”Työpaikalla, missä hukkumisen vaara on olemassa, tulee sopivassa paikassa olla aina saatavissa tarkoituksenmukaiset hengenpelastuslaitteet. Jos veden varaan joutumisen johdosta on hengen- tai terveydenvaara, tulee sopivassa paikassa olla aina saatavissa pelastusvälineet.”

Hengenpelastuslaitteita ovat mm. vene, pelastusrengas, pelastusliivit, keksi ja köysi.

Laitteiden tulee olla työkohteessa, jotta ne saadaan tarvittaessa käyttöön välittömästi.

3.2. Töiden järjestyksen suunnittelu

Eri työvaiheiden huolellisella etukäteissuunnit-

telulla voidaan varmistaa niiden suorittaminen tarkoituksen mukaisessa järjestyksessä.

3.3. Vaaratekijöiden tunnistaminen

Työtehtävää annettaessa tulee selvittää myös työhön liittyviä vaaratekijöitä ja ryhtyä selvityksen osoittamiin toimenpiteisiin. Vaaratekijöiden tunnistaminen tulee olla kiinteä osa normaalia työtoimintaa ja sen tulee olla järjestelmällistä.

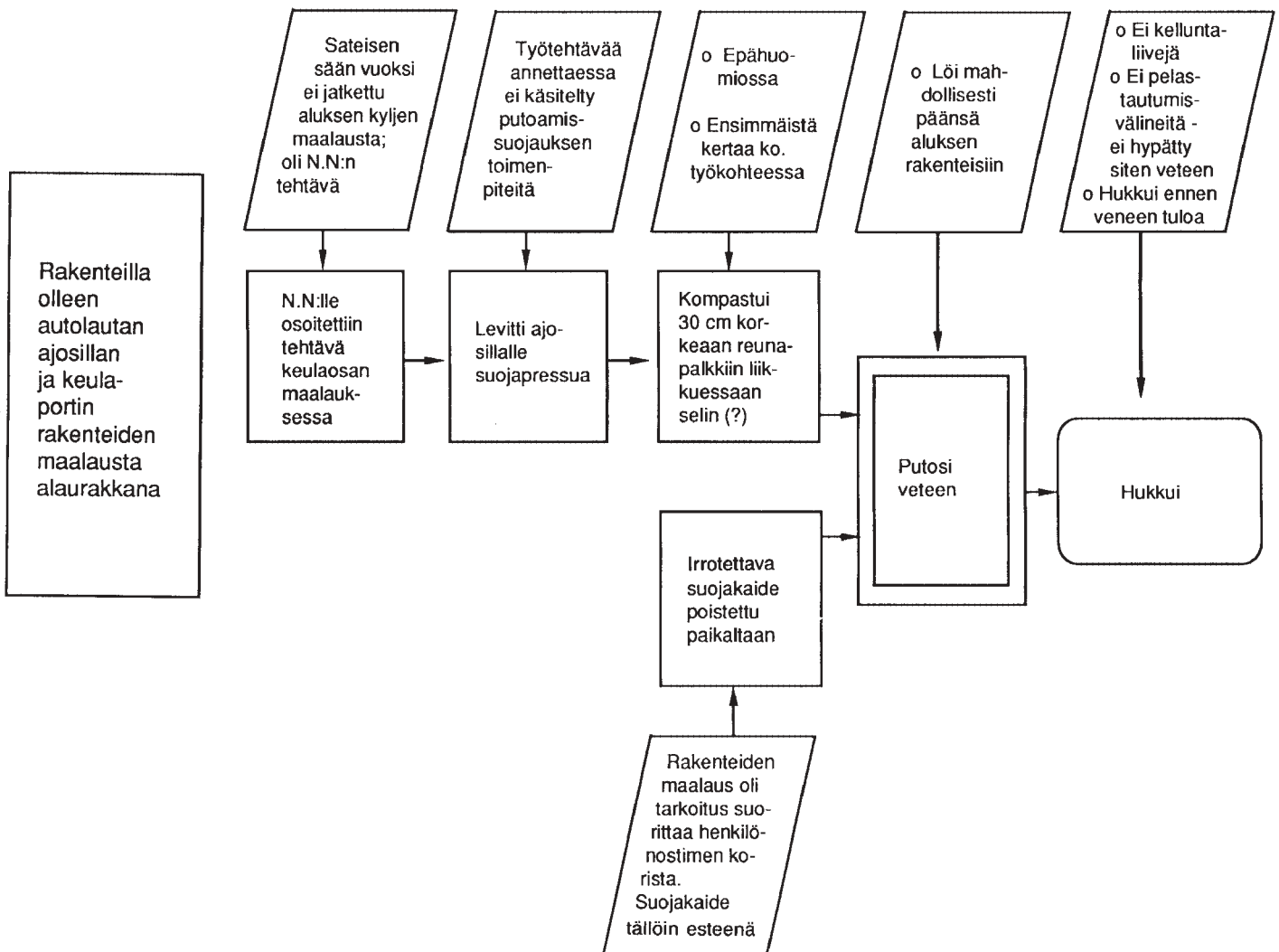
3.4 Työsuojeluyhteistyö

Työpaikalla tulee olla asianmukaiset työsuojelun yhteistoimintaelimet ja -henkilöt.

LIITTEET

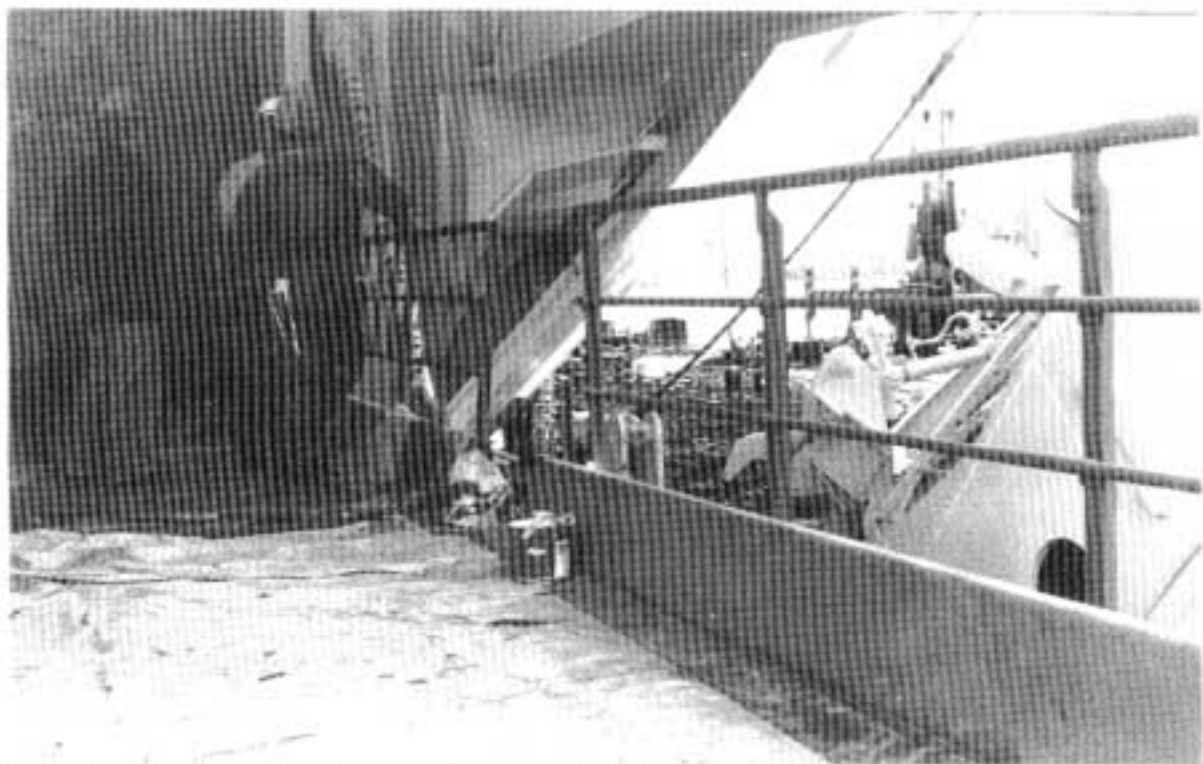
- Kaavio tapahtumista ja tapaturmatekijöistä
- Valokuvia

26/90





Kuva 1. Ajosillan reuna, nuoli osoittaa putoamispaikan.



Kuva 2. Irrotettavat kaiteet, reunapalkki, keskellä putoamiskohta.




Kuva 3. Henkilönostin.



Kuva 4. Keulaportin ulokkeita.

**Tapaturmavakuutus-
laitosten Liitto**

Bulevardi 28
00120 Helsinki
puh. (90) 680 401

Jaarli Oy  1992